

Leo Rummel
Energex OÜ
info@energex.ee;
leo.rummel@energex.ee

Teie 31.05.2024

Meie 19.06.2024 nr 9-1/1547-2

Vastuskiri

Austatud Leo Rummel

Täna Teid kirja ja esitatud ettepanekute ja kommentaaride eest. Vastused ja kommentaarid Teie küsimustele on leitavad siit:

1) Kommentaar: Lähtuvalt Vabariigi Valitsuse määruse 29.11.2021 nr 108 (Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused) § 2 lõikele 11 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklile 21c, määrata Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri määruse 17.08.2022 nr 65 § 9 lõikes 2 toodud lõpptähtajaks 31. mai 2026. aasta. Digitaliseerimise teekaardi, mis on digipöörde toetusmeetmes eelduseks, toetusvoor avati alles 18.03.2024. See tähendab, et juba voores avamisel oli ettevõtjatele jäetud kitsas ajaaken, et saada toetust teekaardile ning investeringutele digipöörde meetmest. Teekaardi meetme avanemise ja digipöörde meetme lõpu vahel on vaid 21 kuud, kusjuures digiteekaardi projekti abikõlblikkuse periood on kuni 6 kuud ning digipöörde meetme puhul kuni 18 kuud, kokku 24 kuud. Selline olukord vähendab digitaliseerimise teekaardi toetusmeetme populaarsust.

Vastus: Digitaliseerimise teekaardi toetus ja ettevõtte digipöörde toetus ei ole omavahel üks ühele seotud.

Ettevõtte digipöörde toetuse taotlemise eeltingimus on ettevõtte digitaliseerimise strateegiline tegevuskava – digitaliseerimise teekaart, milles kirjeldatud tegevusi toetusega rahastatakse. Digitaliseerimise teekaardi koostamiseks võib ettevõtja taotleda Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusest (edaspidi EIS) toetust või koostada ettevõtte digitaliseerimise teekaart oma vahenditega. Juhul kui ettevõtja ei kasuta digitaliseerimise teekaardi koostamiseks EISi toetust, peab ta lähtuma digipöörde toetuse tingimustes sätestatud digitaliseerimise teekaardi nõuetest.

Digitaliseerimise teekaart sisaldab ülevaadet ettevõtja ärimudelist, tarneahelast ning tootmise või teenuse osutamise protsessist, hinnangust, milliseid tarneahela ning tootmise või teenuse osutamise protsessi kitsakohti saab lahendada digitaliseerimise abil koos arvamusega kitsaskohtade lahendamise prioriteetsusele, lahenduste maksumusele, tasuvusajale, mõjule ettevõtja ärimudelile ning majandustulemustele. Lisaks sisaldab digitaliseerimise teekaart toodud lahenduste elluviimise kolme aasta tegevuskava.

Digitaliseerimise teekaart kui ettevõtte individuaalsetest vajadustest ja võimekustest lähtuv digitaliseerimise strateegiline tegevuskava on ettevõtjale oluline tööriist oma ettevõtte digitaliseerimiseks. Samuti aitab see ettevõttel oma digitaalset arengut hinnata ja tegevusi planeerida ka sõltumata sellest, kas sellele järgneb täiendav toetus edasisteks investeeringuteks. Sellest lähtudes jääb digitaliseerimise teekaardi toetus avatuks ka peale ettevõtte digipöörde toetuse lõppemist.

2) Ettepanek: Tõsta kõigile toetatavatele tegevustele (sh § 8 lõike 2 punktis 1 ja lõikes 5 nimetatud tegevuste) VTA kasutamisel toetusmäär 50%ni.

Vastus: Ettevõtte digipöörde toetuse toetusmäär on 50% abikõlblikest kuludest, välja arvatud need tegevused, millele üldise grupierandi riigiabi määrus näeb ette väiksemad toetusmäärad, näiteks määruse § 8 lõike 2 punkt 1, materiaalsesse varasse tehtav kulu. Lähtudes soovist, et toetustingimused oleksid taotlejatele ühetaolised ja arusaadavad on vähese tähtsusega abi kui ka grupierandi puhul sarnaselt materiaalse vara kulu puhul toetusmääraks valitud kõrgeim toetusmäär, mida üldise grupierandi riigiabi määrus lubab.

3) Ettepanek: Vastavalt määrusele (EL) nr 2023/2831 suurendada maksimaalset VTA kasutamise ülemmäära 300 000 €ni.

Vastus: Oleme algatanud määruse muudatuse, millega suurendatakse vähese tähtsuse abi määra ühe ettevõtja kohta kolme aasta jooksul 300 000 euron. Kuna vähese abi määra suurendamine viidi sisse Euroopa Komisjoni jõustatud vähese tähtsuse abi määruse muudatusega, siis vastavalt seal toodud tingimustele rakendab EIS vähese tähtsusega abi andmisel kõrgemat toetusmäära alates vähese tähtsusega abi määruse muudatuste jõustumisest.

4) Ettepanek: Tõsta § 10 lõikes 1 maksimaalset suurimat toetussummat 1 000 000 €-ni.

Vastus: Vastavalt EISi ettevõtte digipöörde toetuse taotluste analüüsile on keskmine taotletav toetussumma 190 000 eurot. Seega puudub ühelt poolt vajadus toetussumma tõstmiseks.

Teiselt poolt kuulub ettevõtte digipöörde toetus Taaste- ja vastupidavusrahastu meetmete (edaspidi: *RRF*) sekka. *RRF* meetmeid rakendatakse erinevalt tavapärasest struktuurifondide rakendamisest. *RRF*i meetmete puhul on Eesti Euroopa Komisjoniga kokku leppinud eesmärgid mida peab saavutama. Ettevõtte digipöörde toetuse eesmärk on, et toetust peab saama vähemalt 230 unikaalset ettevõtet. Maksimaalse toetussumma tõstmisel võib meil jääda nimetatud eesmärk saavutamata.

5) Ettepanek: Kaotada § 13 lõikest tulenev piirang ning võimaldada rohkem kui ühe projekti samaaegset toetamist ja elluviimist.

Vastus: Lähtudes vajadusest täita Euroopa Komisjoniga kokku lepitud eesmärk – toetada vähemalt 230 unikaalselt ettevõtet, on oluline toetust saaksid võimalikult palju erinevaid ettevõtteid.

Vastavalt EISi analüüsile jäävad taotletavad toetussummad alla maksimaalsele toetussummale. Sellest lähtudes soovime teil kooskõlas digitaliseerimise teekaardi tegevuskavaga viia ühe projekti raames ellu erinevaid tegevusi.

6) Ettepanek: Toetada konsultatsiooniteenuse kulusid, mis on vajalikud toetustaotluse koostamiseks. Eriti väikeste ettevõtete puhul on see võtmekohaks, et nad teeksid otsuse taotluse esitamiseks. Antud toetusmeede on küllaltki nüansirohke ja bürokraatlik ning meie kogemusel on ettevõtjatel ilma välise konsultandi abita taotlusprotsessi läbimine keeruline ja väga ajamahukas.

Vastus: Nõustume Teie tähelepanekuga, et ettevõtte digipöörde toetus on nüansirohke. Samas lisaks toetuse taotlemisega kaasnevate tegevustele tuleb toetust saanud ettevõtjal projekt ellu viia. Meie senine praktika näitab, et konsultantide koostatud projektide, kus toetust saava ettevõtja osalus projektide ettevalmistamises ja taotluste koostamisel on olnud vähene, elluviimine on ettevõtja jaoks keeruline. Risk, et konsultatsiooniettevõtete koostatud projektides jäävad lubatud tulemused saavutamata, on realiseerunud. Eelkõige on meetme eesmärgiks ettevõtete digitaliseerimise taseme tõus, mistõttu on oluline, et projekti koostamisel osaleks ja projekti viiks ellu toetust saav ettevõtja. Ettevõtja toetamiseks rakendab EIS eelnõustamist, mille käigus toetatakse ja nõustatakse ettevõtjaid nii sisuliselt kui ka vormiliselt projekte ette valmistama, taotlusi koostama ning hiljem projekte ellu viima.

7) Ettepanek: Võtta sisulisse kontrolli ja hindamisse nende ettevõtjate taotlusi, kelle VTA jääk ei ole taotluse esitamise hetkel küll piisav, kuid on piisav taotluse menetluse lõpuks ja rahastusotsuse tegemise ajaks. Hetkel ei saa taotlus läbida EASis esimese astme kontrolli, kui VTA jääk ei ole vabanenud, samas on VTA jäägi vabanemine kuupäevaliselt ette teada. Selline protseduuriline muudatus võimaldaks ajaliselt säästa mitu kuud, kui taotlus oleks VTA vabanemise hetkeks juba EASi poolt läbivaadatud ja hinnatud.

Vastus: Uue vähese tähtsusega abi andmise korra kohaselt ongi tegemist olukorraga, kus vähese tähtsusega abi jäägid vabanevad jooksvalt mitte kalendriaasta lõikes. EIS analüüsib lähiajal oma siseprotsesse ja võimalusel rakendab toodud lahendust vähese tähtsusega abi andmisel.

8) Kiirendada projektide menetlust, sealjuures vähendada hindamiskomisjoni rolli nende menetluse juures. Toetusmeede peaks olema vastavustingimuste põhine ehk tuleks vähendada subjektiivsele hindamisele kuluvat aega. Täna menetletakse taotlusi 2-3 kuud, kuid projektide sisu jääb pärast menetlusperioodi sisuliselt samaks ehk sellele kuluv aeg ei anna projektidele olulist lisaväärtust.

Vastus: Analüüsisime tehtud ettepanekut. Samas on ettevõtte digipöörde toetus suuresummaline toetus, kus enne toetuseotsuste tegemist tuleb taotlusi sisuliselt hinnata. Taotluste hindamise käigus korrigeeritakse tegevusi, ajaplaani, toetatavaid kulusid, jne. Sealjuures tuleb rõhutada, et hindamisel ei ole tegemist vaid hindamiskomisjonile kuuluva ajaga vaid kogu protsessiga, mille raames tehakse nii vastavuskontroll kui antakse võimalus toetuse taotlejale küsimustele vastata ja taotluses puudu jäänud infot täiendada. Hindamiskomisjonil, kes näeb kõiki taotlusi ja seega omab suuremat pilti on kindel roll, mille abil tagatakse võrdne kohtlemine erinevate taotlejatele.

9) Lisaks palume seirata toetusmeetme kasutamist 2024. aasta sügisel ning suunata eeldatavalt üle jäävad vahendid KIKi ressursitõhususe toetusvooru, kus saavutatakse projektide puhul sarnaseid eesmärke.

Vastus: RRFi rakendamisel planeeriti vahendid iga meetme raames, leppides sealjuures kokku eesmärgid, mida tuleb saavutada. Seega pole vahendite ümbersuunamine muudele tegevustele võimalik.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sandra Särav

majanduse ja innovatsiooni asekantsler

Kaie Nurmik

639 7651 Kaie.Nurmik@mkm.ee